

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ ΤΗΣ Ε.Σ.Α.μεΑ.

Αθήνα: 25.10.2022

Αρ. Πρωτ.: 1561

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Νέοι με αναπηρία στην Ελλάδα: Στο περιθώριο, φτωχοί και μόνοι

- Μόνο το 10% των νέων με σοβαρή αναπηρία είναι ενταγμένοι στην εργασία. Το 71,4% των νέων με σοβαρή αναπηρία και ηλικία 25-34 ετών δεν έχει εργαστεί ποτέ.
- Το 46% των νέων με σοβαρή αναπηρία ως 34 ετών δεν έχει ολοκληρώσει την υποχρεωτική εκπαίδευση. Μόνο το 13% των νέων με σοβαρή αναπηρία 30 έως 34 ετών είναι απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ενώ πανεπιστημιακό τίτλο διαθέτει το 45% των νέων χωρίς αναπηρία.
- Το 40,5% των νέων με σοβαρή αναπηρία ηλικίας 16-24 ετών και το 64,4% ηλικίας 25-34 ετών, ζουν σε συνθήκες φτώχειας ή/και κοινωνικού αποκλεισμού.
- Μόνο το 22,5% των νέων με σοβαρή αναπηρία δαπανά ένα μικρό χρηματικό ποσό σε εβδομαδιαία βάση για να καλύψει προσωπικές του ανάγκες, ενώ οι νέοι χωρίς αναπηρία απολαμβάνουν αυτή τη δυνατότητα σε ποσοστό 58,1%. Μόνο το 25% των νέων με αναπηρία δηλώνουν τακτική συμμετοχή σε δραστηριότητες αναψυχής.
- 6 στους 10 νέους με αναπηρία, ηλικίας 16-24 ετών και 5 στους 10 ηλικίας 25-34 ετών έχουν αισθανθεί κατά τη διάρκεια των τελευταίων 6 μηνών ή και περισσότερο, άδικη μεταχείριση σε κάποιο τομέα της ζωής τους, ότι δεν έχουν, για παράδειγμα, ίσες ευκαιρίες με άλλα άτομα του περιβάλλοντός τους ή ότι βιώνουν κάποιας μορφής αποκλεισμό λόγω των περιορισμών ή των δυσκολιών της υγείας τους.

Στο 12^ο Δελτίο Στατιστικής Πληροφόρησης το Παρατηρητήριο Θεμάτων Αναπηρίας επικεντρώνεται στους νέους με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις, στις συνθήκες διαβίωσής τους στην Ελλάδα και στο επίπεδο πρόσβασής τους σε θεμελιώδη δικαιώματα. Παρά τα όσα θετικά βήματα έχουν γίνει τα τελευταία χρόνια, μετά την κύρωση της [Σύμβασης του ΟΗΕ για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία](#), οι νέοι με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις αντιμετωπίζουν πολλαπλά εμπόδια και εκτεταμένο κοινωνικό αποκλεισμό σε όλα τα πεδία της κοινωνίας: Αποκλεισμός ο οποίος εντάθηκε δραματικά με την πανδημική κρίση.

Σε μια συγκυρία που τα ζητήματα των νέων ιεραρχούνται ψηλά και στην ατζέντα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, που ανακήρυξε το 2022 ως «Ευρωπαϊκό Έτος Νεολαίας», αλλά και σε μια συνθήκη, αυτή της πανδημικής κρίσης, που πλήττει δυσανάλογα τη νέα γενιά και ιδίως τους νέους με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις, το [Παρατηρητήριο της Ε.Σ.Α.μεΑ](#) δημοσιεύει για πρώτη φορά στην Ελλάδα δείκτες αναφορικά με τους νέους με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις, αξιοποιώντας τα πρωτογενή δεδομένα της Έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών έτους 2020.

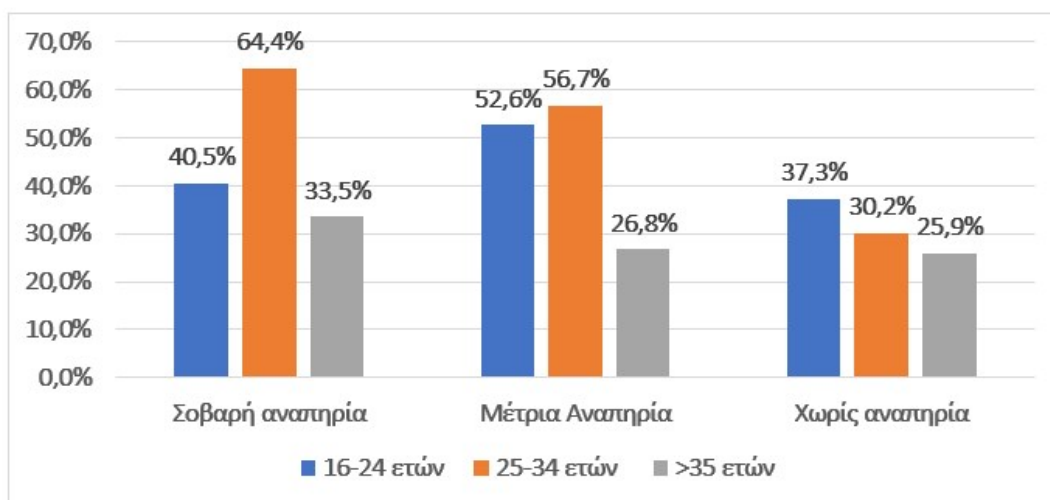
ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

Ελ. Βενιζέλου 236, Ηλιούπολη 16341 • Τ: +30210.9949837 • Φ: +30210.5238967 • esaea@otenet.gr • www.esamea.gr

Οι δείκτες αυτοί φανερώνουν δυστυχώς ότι οι νέοι με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις ζουν αποκλεισμένοι από την δυνατότητα αξιοπρεπούς διαβίωσης αλλά και στερούμενοι βασικών αναγκών κοινωνικής συναναστροφής και ψυχαγωγίας, βιώνοντας μια ζωή χωρίς δυνατότητα αυτονομίας και αυτοκαθορισμού, σε συνθήκες που ουσιαστικά αποτρέπουν την μετάβαση στον κύκλο ζωής της ενηλικίωσης.

Παρότι η φτώχεια αποτελεί βασικό παράγοντα στον κοινωνικό αποκλεισμό των νέων με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις, δεν είναι η μοναδική αιτία που συντελεί σε αυτή τη συνθήκη. Η περιορισμένη αυτονομία και συμμετοχή των νέων με αναπηρία στην κοινωνική ζωή αποτελεί επίσης απόρροια των σημαντικών εμποδίων προσβασιμότητας που αντιμετωπίζουν σε όλο το φάσμα των υπηρεσιών και αγαθών (για παράδειγμα σε πολιτιστικά αγαθά όπως βιβλία, θέατρα, κινηματογράφοι κ.α.), αλλά συνδέεται στενά και με τις κοινωνικές προκαταλήψεις και τα αρνητικά στερεότυπα που εξακολουθούν να υφίστανται στην ελληνική κοινωνία, θέτοντας τους νέους με αναπηρία σε περιθωριακή θέση ή και σε μόνιμο καθεστώς κηδεμονίας από το οικογενειακό περιβάλλον.

Γράφημα 3: Δείκτης φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού ανά ομάδα ηλικιών και κατάσταση αναπηρίας (2020)

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ (Στοιχεία έτους 2020), Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών/ Επεξεργασία: Παρατηρητήριο Θεμάτων Αναπηρίας

Κυρίαρχο ρόλο στην αναπαραγωγή αλλά και στην αλλαγή αυτής της αρνητικής κουλτούρας κατέχει το εκπαιδευτικό σύστημα το οποίο, παρά τις όποιες εξελίξεις στο πλαίσιο της ενταξιακής εκπαίδευσης, δεν έχει τελικά μετασχηματιστεί σε ένα ουσιαστικά συμπεριληπτικό σύστημα που να προωθεί την ισότιμη ένταξη και την ανεξάρτητη διαβίωση των νέων με αναπηρία στην κοινωνία. Η πανδημία έφερε πρόσθετα εμπόδια, δυσχεραίνοντας περισσότερο την πρόσβαση των νέων με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις σε βασικά αγαθά, όπως της υγείας, της εκπαίδευσης και της εργασίας, επιτείνοντας δραματικά την κοινωνική τους απομόνωση και επιβαρύνοντας σοβαρά την ψυχική τους υγεία.

Είναι λοιπόν επιτακτική η ανάγκη συμπερίληψης της διάστασης της αναπηρίας σε όλους τους τομείς που αφορούν στη νεολαία, δεδομένου ότι οι νέοι με αναπηρία αντιμετωπίζουν τα υψηλότερα επίπεδα διακρίσεων αλλά και πρόσθετων εμποδίων στους περισσότερους τομείς της κοινωνίας. Ταυτόχρονα, απαιτούνται άμεσα στοχευμένες πολιτικές και δράσεις, μεταξύ των οποίων, προγράμματα κοινωνικής στήριξης και προσωπικής ενδυνάμωσης, δομές και υπηρεσίες ανεξάρτητης διαβίωσης και εκπαίδευσης σε δεξιότητες που ενισχύουν την αυτονομία, προγράμματα

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

επαγγελματικής κατάρτισης και ένταξης στην απασχόληση, νομοθετικές ρυθμίσεις όπως η άμεση κατάργηση του ρατσιστικού όρου «**ανίκανος για εργασία**» στα πιστοποιητικά αναπηρίας των ΚΕΠΑ, προγράμματα προώθησης της συμμετοχής των νέων με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις στον πολιτισμό, τον αθλητισμό και την ψυχαγωγία, προγράμματα για την ομαλή μετάβαση των παιδιών και των νέων με αναπηρία στις εκπαιδευτικές βαθμίδες αλλά και από την εκπαίδευση στην εργασία.

Ένα τέτοιο [στοχευμένο πρόγραμμα υλοποιείται αυτό το διάστημα από την Ε.Σ.Α.μεΑ](#), η οποία επιδιώκει να στηρίξει και έμπρακτα τους νέους με αναπηρία στη χώρα. Ειδικότερα η Ε.Σ.Α.μεΑ. είναι στην ευχάριστη θέση να υλοποιεί επιδοτούμενο Πρόγραμμα Κατάρτισης για 3.000 Νέους/Νέες με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις σε όλη την επικράτεια, ένα πρόγραμμα που επικεντρώνεται στην απόκτηση σύγχρονων και πιστοποιημένων δεξιοτήτων σε δυναμικούς κλάδους της οικονομίας.

Δεδομένου και του δημογραφικού προβλήματος της χώρας, η επικέντρωση των πολιτικών κοινωνικής ένταξης στη νέα γενιά και ειδικότερα στις κατηγορίες των ευάλωτων ομάδων, πρέπει να αποτελέσει προτεραιότητα στη διαμόρφωση των κοινωνικών πολιτικών.

Η Ε.Σ.Α.μεΑ. διεκδικεί σταθερά περισσότερες ευκαιρίες και προοπτικές για τους νέους με αναπηρία ώστε να μπορούν να απολαμβάνουν ισότιμα τα δικαιώματά τους και να αναπτύσσουν πλήρως το δυναμικό τους, συμμετέχοντας και συμβάλλοντας ενεργά στην κοινωνία.

[Το 12ο Δελτίο μπορείτε να το βρείτε και εδώ.](#)

Περισσότερες πληροφορίες: paratitirioanapirias.gr, esamea.gr και espa.gr

Η [Πράξη «Παρατηρητήριο Θεμάτων Αναπηρίας»](#) συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) στους Άξονες Προτεραιότητας: 1 «Συστημικές Παρεμβάσεις των θεσμών της αγοράς εργασίας και της πρόνοιας», 4 «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας» και 5 «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου» του [Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση 2014-2020»](#)

ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

Ελ. Βενιζέλου 236, Ηλιούπολη 16341 • Τ: +30210.9949837 • Φ: +30210.5238967 • esaea@otenet.gr • www.esamea.gr